

ФІНАНСОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ТРАНСФЕРУ ЗЕЛЕНИХ ІННОВАЦІЙ

Ю. Г. Гуменна¹, канд. екон. наук, старший викладач

І. В. Тютюнник², канд. екон. наук, старший викладач

Ю. М. Шкодкіна³, канд. екон. наук, старший викладач

¹ Сумський державний університет,

Вул. Римського-Корсакова, 2, 40007, м. Суми, Україна;

E-mail: y.gumenna@finance.sumdu.edu.ua

² Сумський державний університет,

Вул. Римського-Корсакова, 2, 40007, м. Суми, Україна;

³ Сумський державний університет,

Вул. Римського-Корсакова, 2, 40007, м. Суми, Україна;

У статті досліджено теоретичні аспекти формування та подальшого функціонування фінансово-організаційного механізму стимулювання трансферу зелених інновацій. Запропоновані визначення понять «фінансово-організаційний механізм трансферу зелених інновацій» та «каналів дифузії екологічних інновацій». В роботі визначені канали та субканали дифузії екологічних інновацій. Досліджено організаційну та фінансову компоненти фінансово-організаційного механізму стимулювання трансферу екологічних інновацій, визначені критерії їх оцінювання.

Ключові слова: екологічні інновації, трансфер інновацій, фінансово-організаційний механізм, канал дифузії, екологічний проект, ген-аналіз.

ВСТУП

Сучасні умови господарювання передових країн світу засвідчують зростання ролі факторів економічного зростання, які слугують каталізаторами структурних зрушень в економіці, передбачають підвищення конкурентних позицій країни переважно в контексті індикаторів екологічної безпеки, зокрема тих, що забезпечують інноваційний розвиток країни. В цьому контексті важливого значення набувають процеси інноваційний перетворень національної економіки в контексті її сталого економічного зростання та формування ефективного конкурентоздатного фінансово-економічного механізму їх стимулювання. Нажаль, незважаючи на певний прогрес у досягненні Цілі 7 Декларації розвитку Тисячоліття [18], що є орієнтиром екологічних перетворень на глобальному рівні в Україні все ще невідпрацьовані ефективні фінансово-організаційні механізми створення внутрішнього ринку екологічних інновацій та стимулювання їх масштабування.

Проблема пошуку ефективних фінансових механізмів реалізації локальних екопроектів та регіональних природоохоронних програм для України стоїть особливо гостро. Так, за індексом конкурентоспроможності Україна посідає 85 місце, за показником інноваційності лише 52 місце серед 197 країн світу. За даними статистичної служби Європейського союзу, частка обсягу витрат на наукові дослідження та розробки у ВВП в середньому по 28 країнам, які входять до Європейського союзу становило – 2,03%. Більше за середній показник мали такі країни: Франції – 2,32%, Німеччині – 2,87%, Данії – 3,03%, Австрії – 3,07%, Швеції – 3,26% [8]. Витрати на наукові дослідження та розробки України становлять 0,64% ВВП.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженню фундаментальних теоретичних та методичних аспектів розвитку ринку екологічних інновацій присвячені праці вітчизняних та закордонних вчених. Так, зокрема, визначення сутності та видів екологічних інновацій здійснено в роботах К. Тарнавська [20], А. Амоші, І. Булеєва, В. Дубницького [14]. Особливості впливу екологічних інновацій на показники зеленого зростання країни висвітлені в працях С. Франчесіні, М. Боруп [16], Д. Пуджарі, Г. Урайт, К. Пеїтті [19]. Дослідження фінансових інструментів та механізмів управління розвитком екологічних інновацій відображені у працях Г. Кірейцева [5], В. Ковалева [6], В. Родіонової [11].

Подальшого дослідження потребують питання розробки комплексного фінансово-економічного механізму трансферу екологічних інновацій за допомогою найбільш ефективних каналів та інструментів їх стимулювання.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є аналіз та подальше дослідження особливостей функціонування фінансово-організаційного механізму стимулювання трансферу зелених інновацій.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних завдань:

- ідентифікація каналів та субканалів дифузії екологічних інновацій;
- визначення основних складових фінансово-організаційного механізму стимулювання трансферу екологічних інновацій, розробка критеріїв їх оцінювання.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Перш ніж визначити сутність поняття «фінансово-організаційний механізм трансферу зелених інновацій» проаналізуємо сучасні підходи до трактування понять «механізм», «фінансовий механізм», «організаційно-економічний механізм» (таблиця 1).

Таблиця 1 - Підходи до визначення сутності поняття "механізм", "фінансовий механізм", «організаційно-економічний механізм»

№	Поняття	Автори визначення	Сутність поняття
1	Механізм	Хміль Ф.І. [12]	Послідовність станів процесів, які визначають собою які-небудь дії, явища; система, пристрій, який визначає порядок якого-небудь виду діяльності
2	Фінансовий механізм	Ковальов В.В. [6]	Представляє собою систему організації, планування та використання фінансових ресурсів.
3	Фінансовий механізм	Економічна енциклопедія (відп.ред.- Мочерний С.В.) [4]	Складова господарського механізму, являє собою сукупність форм і методів створення та використання фондів фінансових ресурсів з метою забезпечення потреб державних структур, господарських суб'єктів і населення.
4	Фінансовий механізм	Родионова В.М.[11]	Сукупність способів організації фінансових відносин, що використовуються суспільством з метою забезпечення сприятливих умов для економічного та соціального розвитку.

5	Організаційно-економічний механізм	Лисенко Ю., Єгоро П. [7]	Система формування цілей і стимулів, які дозволяють перетворити у процесі трудової діяльності рух матеріальних і духовних потреб членів суспільства на рух засобів виробництва і його кінцевих результатів, спрямованих на задоволення платоспроможного попиту споживачів.
6	Фінансовий механізм	В.Д. Базилевич, Л.О. Баластрик [1]	Сукупність економіко-організаційних та правових форм і методів управління фінансовою діяльністю держави у процесі створення й використання фондів фінансових ресурсів з метою забезпечення різноманітних потреб державних структур, господарських суб'єктів і населення
7	Фінансовий механізм	Г.Г. Кірейцев [5]	Сукупність методів реалізації економічних інтересів шляхом фінансового впливу на соціально-економічний розвиток підприємства.

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок про виділення двох видів механізмів: ті, що зосереджені на об'єкті (1-5 визначення) і ті, що зосереджуються на суб'єкті (6 і 7 визначення). Формалізація фінансово-організаційного механізму трансферу інновацій від екопроекту до екорегіону передбачає становлення акцентів на об'єкті, тобто фінансових відносинах між учасниками організаційної структури в процесі реалізації каналів дифузії. Таким, чином, з урахуванням вищезазначеного під фінансово-організаційним механізмом трансферу зелених інновацій розуміємо структуровану функціональну систему, що включає суб'єкти та об'єкти (організаційна підсистема), їх взаємодію в процесі реалізації трансферу екологічних інновацій "від екопроекту до екорегіону" шляхом використання відповідних каналів дифузії на основі комплексу заходів інституційного, інформаційного, організаційного та фінансового забезпечення. Під каналами дифузії екологічних інновацій розуміємо канали, що дозволяють масштабуватись екологічним інноваціям з рівня окремого проекту до рівня регіону, з характерними властивостями модифікації якісної структури та форми реалізації самої інновації. Досвід світової практики а також тенденції та особливості функціонування вітчизняного ринку екологічних інновацій дозволив видалити наступні канали та підпорядковані їм субканали:

1. Бюджетний канал (субканали: податковий, субсидіарний, регуляторний, видатковий);
2. Інвестиційний канал (субканали: грантовий та процентний);
3. Кредитний канал (субканали: позиковий та облігаційний);
4. Фондовий канал.

В основі організаційної компоненти фінансово-організаційного механізму стимулювання трансферу екологічних інновацій лежить інституційна інфраструктура, що включає функціонування суб'єктів управління інноваційною діяльністю, їх фінансово-економічні взаємовідносини в процесі масштабування зелених інновацій від рівня еко-проектів до рівня екорегіонів на основі методу багатоканальної дифузії (рис.1).

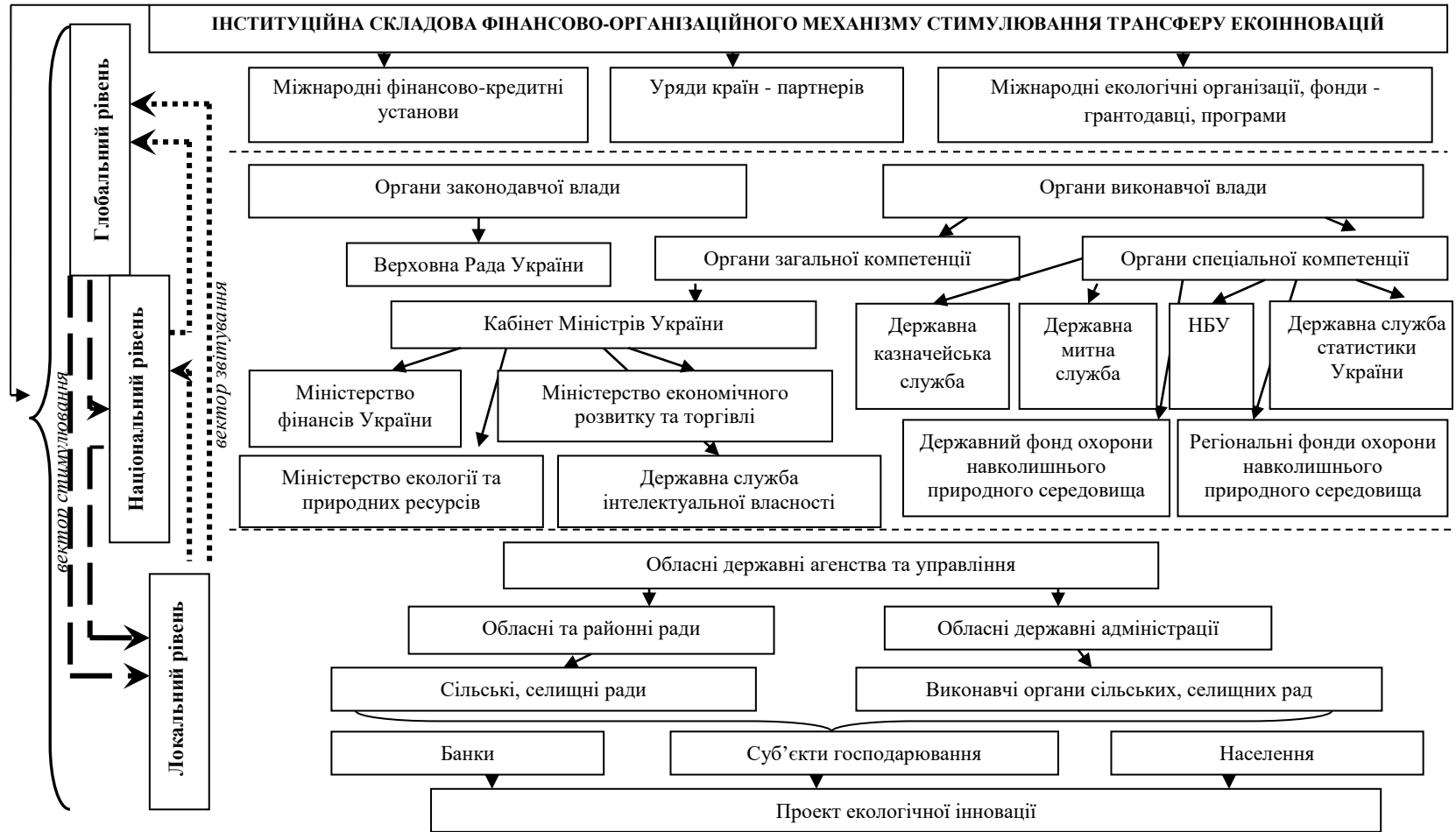

Рисунок 1 - Інституційна складова фінансово-організаційного механізму стимулювання трансферу екоінновацій

Проаналізуємо особливості функціонування та взаємозв'язку суб'єктів організаційної складової механізму дифузії інновацій.

Головними органами державної влади, що прямо чи опосередковано приймають участь у реалізації механізму стимулювання процесу масштабування екологічних інновацій є Верховна Рада та Кабінет Міністрів України. Саме до їх компетенції належить прийняття нормативно-правових актів, що визначають стратегічні напрями державної екологічної та фінансової політики, розробляють механізми стимулювання розвитку ринку екологічних інновацій.

Центральним органом виконавчої влади є Міністерство екології та природних ресурсів України, яке здійснює нормативно-правове регулювання екологічної діяльності суб'єктів господарювання та контроль за дотриманням законодавства, реалізує свою діяльність у сфері раціонального природокористування та охорони природних ресурсів, а саме: поводження з відходами та хімічними речовинами, проведення екологічних експертиз, координація екологічних інвестицій та екологічних проектів, планування природоохоронних заходів, тощо.

Верховна рада України формує законодавчу базу для економічного стимулювання впровадження зелених інновацій, визначає ключові стратегічні напрями інноваційної та екологічної діяльності, формує джерела фінансового забезпечення. Аналіз законодавчої бази в цьому напрямі показує не регламентованість чітких, послідовних дій та інструментів з мотивації впровадження екологічних інновацій.

Виконавчим органом реалізації політики стимулювання запровадження екологічних інновацій виступає Кабінет Міністрів України (КМУ). Більшість заходів, що реалізуються під егідою КМУ в напрямі інноваційного розвитку характеризуються такими особливостями: непостійна законодавча ініціатива щодо стимулювання розвитку регіонів, короткострокова направленість та низька ефективність заходів стимулювання, відсутність послідовно діючого механізму стимулюючих заходів, нецільове витрачання фінансових коштів виділених для стимулювання запровадження екологічних інновацій, неналежний стан впровадження інноваційних технологій у виробництво, система моніторингу та контролю за дотриманням природоохоронного законодавства на низькому рівні тощо [3].

Вектор стимулювання. Органи інституційного забезпечення різного рівня через застосування фінансово-економічних інструментів здійснюють прямий та опосередкований вплив на суб'єктів економічної діяльності з метою стимулювання трансферу екологічних інновацій.

Вектор звітування характеризує процес звітування за етапами реалізації екологоорієнтованих проектів, націлених на трансформацію локальних екологічних ініціатив у потужні природоохоронні програми регіонального рівня.

Фінансова компонента механізму стимулювання дифузії екологічних інновацій передбачає реалізацію фінансового забезпечення трансферу екологічних інновацій від рівня проекту до регіонального рівня шляхом активізації каналів дифузії на основі використання набору відповідних економічних інструментів стимулювання. Доцільність використання того чи іншого каналу дифузії, на нашу думку, слід ґрунтувати за результатами проведення двоетапного аналізу: визначення факторів впливу та оцінки каналів на основі геп-аналізу.

Проаналізуємо фактори, що обґрунтовують вибір того чи іншого типу каналу як на макрорівні (врахування особливостей країни обумовлює вибір оптимальних каналів дифузії інновацій), так і на мікрорівні (можливість прослідкувати ланцюгові реакції каналу від еко-проекта до еко-регіона):

- Тип фінансової системи (банкоцентрична та фондоцентрична). Фондоцентрична фінансова система (доцільне використання фондового каналу) характерна для Великобританії, США, Канади, Австралії, Малайзії тощо[9]. Найбільш поширеними інструментами фондового ринку, орієнтованими на реалізацію цілей сталого розвитку, на сьогодні виступають: екологічні облігації, емітовані органами місцевого самоврядування або підприємствами для

акумулювання коштів на фінансування проектів екологічного спрямування; акції, емітовані комунальними підприємствами та націлені на вирішення екологічних проблем певної території; похідні фінансові опціони (найчастіше використовуються погодні опціони) [10; 15;17]. В країнах з банкоцентричною фінансовою системою (Австрія, Німеччина, Бельгія, Нідерланди, Швейцарія, Україна, Росія, Японія, інші) доцільно перш за все використовувати кредитний канал [9], в рамках якого передбачається застосування позик на здійснення інвестиції, в оборотний капітал, запровадження пільгових умов кредитування, «зелених» облігацій.

- Рівень фінансового потенціалу регіону. Для суб'єктів господарювання з низьким рівнем фінансового потенціалу з метою дифузії екологічних інновацій використовуватиметься як бюджетний (в частині надання субсидій), так і грантовий канал. Останній передбачає надання грантових коштів міжнародними організаціями на фінансування певних міжнародних програм, націлених на еко-розвиток. Такий тип фінансування характерний здебільшого для країн з перехідною економікою (Україна) або – з економікою, що розвивається, враховуючи їх дефіцит у фінансових ресурсах на природоохоронні цілі. Підприємства з високим рівнем фінансової спроможності, інвестиційної привабливості можуть претендувати на певні податкові знижки (податкові канікули, податкові пільги на інвестиції, податкові вільні зони, тощо), а також грантові кошти від міжнародних організацій.

- Відтворювальна структура економіки (характеризує рівень забруднення довкілля в країні) та екологічні характеристики суб'єктів господарювання. Так, енергоємність національного ВВП України перевищує середньосвітове значення у 14 разів, водоемність – у 3 рази, електроенергоємність – у 9 разів. Акумуляція одиниці вітчизняного ВВП передбачає здійснення такого обсягу викидів CO₂, що у 15 разів перевищує середній показник у світі. Індексприродоемності ВВП (середнє арифметичне чотирьох вищенаведених індексів) перевищує середній світовий показник у 10 разів [21]. Вищенаведені значення показників екологічної ситуації обумовлюють поряд з видатковим каналом використання синтезу бюджетного, інвестиційного та кредитного каналів. На рівні підприємств при високих значеннях екологічних характеристик діяльності (зокрема при низькій матеріалоемності ресурсних потоків для виробничого підприємства) доцільно активізувати бюджетний канал (субканал – податковий стимулюючий, субсидіарний підтримуючий), інвестиційний (субканал – грантовий, в частині надання компенсації вартості позики на еко-проект), фондочий (екобони, екологічні цінні папери, тощо). Останній канал використовується як інструмент стимулювання інвестиційних вкладень у природоохоронну сферу шляхом надання гарантій інвесторам. Це юридичне зобов'язання виплатити компенсацію кредиторі у разі неплатоспроможності позичальника, який взяв позику на реалізацію проекту в природоохоронній сфері [13]. Якщо ж підприємство має незадовільні показники природоохоронної діяльності, то доцільним, вважаємо, є використання бюджетного каналу в частині податкового обмежуючого субканалу, субсидіарного, регуляторного і видаткового. Середні значення показників екологічного та економічного розвитку суб'єктів економічної системи передбачає використання підтримуючих інструментів фінансового стимулювання трансферу екологічних інновацій (видатковий, субсидіарний, грантовий, процентний та фондочий субканал), спрямованих на збереження досягнутих показників та формування сприятливих умов до їх зростання.

Передумовою для оцінки каналів дифузії екологічних інновацій на основі здійснення геп-аналізу виступає дослідження особливостей використання геп-методу в економічному контексті. У перекладі з англійської мови "gap" – це розрив, що характеризує інтервал, розходження, невідповідність. Геп-аналіз як метод стратегічного управління та планування дозволяє виділити проблемні зони, що перешкоджають розвитку та оцінити ступінь готовності суб'єкта або об'єкта до виконання переходу від поточного до бажаного стану [2].

Вибір каналів дифузії екологічних інновацій шляхом використання геп-аналізу пропонуємо здійснювати на основі проведення попарного порівняння каналів дифузії

в розрізі дії відповідних фінансово-економічних інструментів стимулюючого впливу. Критеріями оцінки можуть стати: відносна величина геп-втрат залежно від тривалості масштабування інновацій; відносна величина геп-втрат за показниками ефективності впровадження екоінновацій (зниження ресурсо- та матеріалоємності або зростання вартості, інвестиційної привабливості продукту виробленого на основі зелених інновацій).

ВИСНОВКИ

Формування та успішне функціонування інноваційної моделі розвитку виступає важливим чинником зростання рівня конкурентоспроможності національної економіки та національної безпеки держави, зокрема в контексті підвищення ролі еколого-економічної безпеки. Забезпечення перспективного та стратегічно націленого екологоорієнтованого інноваційного розвитку ґрунтується на формуванні дієвого фінансово-організаційного механізму стимулювання трансферу екологічних інновацій. У результаті проведеного в роботі дослідження під фінансово-організаційним механізмом трансферу зелених інновацій розуміємо структуровану функціональну систему, що включає суб'єкти та об'єкти (організаційна підсистема), їх взаємодію в процесі реалізації трансферу екологічних інновацій "від екопроекту до екорегіону" шляхом використання відповідних каналів дифузії на основі комплексу заходів інституційного, інформаційного, організаційного та фінансового забезпечення.

Під каналами дифузії екологічних інновацій запропоновано розуміти канали, що дозволяють масштабуватись екологічним інноваціям з рівня окремого проекту до рівня регіону, з характерними властивостями модифікації якісної структури та форми реалізації самої інновації. В роботі виділені наступні канали та підпорядковані їм субканали: бюджетний канал (субканали: податковий, субсидіарний, регуляторний, видатковий); інвестиційний канал (субканали: грантовий та процентний); кредитний канал (субканали: позиковий та облігаційний); фондовий канал.

Організаційна складова фінансово-організаційного механізму стимулювання трансферу екологічних інновацій представлена в роботі інституційною інфраструктурою, що включає суб'єктів управління інноваційною діяльністю, їх фінансово-економічні взаємовідносини в процесі масштабування зелених інновацій від рівня еко-проектів до рівня екорегіонів на основі методу багатоканальної дифузії.

Фінансова компонента механізму стимулювання дифузії екологічних інновацій ґрунтується на реалізації фінансового забезпечення трансферу екологічних інновацій від рівня проекту до регіонального рівня шляхом активізації каналів дифузії на основі використання набору відповідних економічних інструментів стимулювання.

З метою вибору відповідного каналу дифузії визначені ключові фактори впливу, до яких належать: тип фінансової системи, рівень фінансового потенціалу регіону, відтворювальна структура економіки та екологічні характеристики суб'єктів господарювання.

Оцінювання каналів дифузії екологічних інновацій запропоновано здійснювати на основі геп-аналізу. Обґрунтовані критерії оцінки: відносна величина геп-втрат залежно від тривалості масштабування інновацій; відносна величина геп-втрат за показниками ефективності впровадження екоінновацій.

SUMMARY

FINANCIAL-ORGANIZATIONAL MECHANISM FOR THE TRANSFER OF GREEN INNOVATION

Yu. G. Humenna¹, I. V. Tiutiunyk², Y. M. Shkodkina³

- ¹ Sumy State University,
2 Rymtskyi-Korsakov str., 40007, Sumy, Ukraine
E-mail: y.gumenna@finance.sumdu.edu.ua
- ² Sumy State University,
2 Rymtskyi-Korsakov str., 40007, Sumy, Ukraine
E-mail: i.karpenko@finance.sumdu.edu.ua
- ³ Sumy State University,
2 Rymtskyi-Korsakov str., 40007, Sumy, Ukraine

In the paper the theoretical aspects of the formation and further functioning of the financial and organizational mechanism for stimulating the transfer of green innovations is investigated. The definitions of concepts "financial-organizational mechanism for the transfer of green innovations" and "channels of diffusion of environmental innovations" is proposed. The paper identifies channels and sub-channels for the diffusion of environmental innovations. The organizational and financial component of the financial and organizational mechanism of stimulation of transfer of environmental innovations is investigated, criteria of their evaluation are determined.

Key words: ecological innovations, transfer of innovations, financial and organizational mechanism, diffusion channel, ecological project, GEP-analysis.

ФИНАНСОВО-ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ МЕХАНИЗМ ТРАНСФЕРА ЗЕЛЕННЫХ ИННОВАЦИЙ

Ю. Г. Гуменная¹, канд. экон. наук, старший преподаватель
И. В. Тютюнык², канд. экон. наук, старший преподаватель
Ю. М. Шкодкина³, канд. экон. наук, старший преподаватель

- ¹ Сумский государственный университет,
Ул. Римского-Корсакова, 2, 40007, г. Сумы, Украина;
E-mail: y.gumenna@finance.sumdu.edu.ua
- ² Сумский государственный университет,
Ул. Римского-Корсакова, 2, 40007, г. Сумы, Украина;
E-mail: i.karpenko@finance.sumdu.edu.ua
- ³ Сумский государственный университет,
Ул. Римского-Корсакова, 2, 40007, г. Сумы, Украина

В статье исследованы теоретические аспекты формирования и дальнейшего функционирования финансово-организационного механизма стимулирования трансфера зеленых инноваций. Предложенные определения понятий «финансово-организационный механизм трансфера зеленых инноваций» и «каналов диффузии экологических инноваций». В работе определены каналы и субканалы диффузии экологических инноваций. Исследованы организационную и финансовую компоненты

финансово-организационного механизма стимулирования трансфера экологических инноваций, определены критерии их оценивания.

Ключевые слова: *экологические инновации, трансфер инноваций, финансово-организационный механизм, канал диффузии, экологический проект, ГЭП-анализ.*

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Базилевич В. Д. Державні фінанси: навч. посібник / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : Атіка, 2004. – 368 с.
2. Геп - анализ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://marketolog.biz/index.php?pid=125>
3. Герасимчук З. В. Стимулювання сталого розвитку регіону: теорія, методологія, практика: монографія /З. В. Герасимчук, В. Г. Поліщук. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2011.– 515 с.
4. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1 / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. — К.: Видавничий центр «Академія», 2000. — 864 с.
5. Кірейцев Г. Г. Гроші. Фінанси. Кредит: навч.-метод. посібник / Г. Г. Кірейцев, Н. М. Александрова, С. О. Маслова; за ред. проф. Г. Г. Кірейцева. – Житомир: ЖІТІ, 2001. – 312 с.
6. Ковалев В.В. Финансовый менеджмент: теория и практика / В. В. Ковалев. – 2-е изд., перераб. И доп. – М. : Проспект, 2007. – 1024 с.
7. Орехов Л. Организационно-экономический механизм управления предприятием / Л. Орехов, Ю. Лысенко, П. Егоров // Экономика Украины. – 1997. – № 1. – С. 86-87.
8. Офіційний сайт статистичної служби Європейського союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat>.
9. Питання функціонування та вдосконалення інфраструктури фондового ринку України: Інформаційно-аналітичні матеріали / за ред. к.е.н. О.І. Кіреєва, к.е.н. М.М. Шаповалової та к.е.н. Н.І. Гребеник. – К.: Центр наукових досліджень НБУ, 2005. – 132 с.
10. Похилько С. В. Інвестиційно-фінансові механізми відтворення ефективного регіонального природокористування: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.06 / Похилько Світлана Василівна. – Суми : СумДУ, 2013. – 217 с.
11. Родионова В. М. Финансы: учебник / В. М. Родионова, Ю. Я.Вавилов, Л.И. Гончаренко. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 400 с.
12. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: Підручник. – К.: Академвидав, 2009. - 608с.
13. Шишова Ю.Г. Перспективи використання фінансового інструментарію екологічного регулювання у виробничому процесі / Ю. Г. Шишова, П. М. Рубанов // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. – 2010. – № 1. – Том 2. – С. 125 – 131.
14. Украина и ее регионы на пути к инновационному обществу : монография в 4 т. Т.1. / [А.И. Амоша, И.П. Булеев, В.И. Дубницкий и др.]; под. общ. ред. В.И. Дубницкого и И.П. Булеева; НАН Украины. Ин-т экономики промышленности; Донецкий экономико-гуманитарный институт; Академия экономических наук Украины. – Донецк : Юго-Восток, 2011. – 572 с.
15. Environmental Finance Services. UNDP Environment & Finance Services [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.undp.org/content/dam/aplaws/publication/en/publications/environment-energy/www-ee-library/climate-change/efs-brochure/Environmental_Finance_Services_brochure.pdf
16. Franceschini S. Eco-innovation dynamics and sustainability – new perspectives in innovation studies illuminated through the case of lighting and its energy

- consumption / S.Franceschini, M. Borup. - DTU Management Engineerin, 2015. – 140 P.
17. Green Financial Products and Services. Current trends and future opportunities in North America [Електронний ресурс] / Report of the North American task force (NATF) of the United Nations Environment Programme Finance Initiative. – Режим доступу:http://www.unepfi.org/fileadmin/documents/greenprods_01.pdf
  18. Millennium Development Goals [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/millenniumgoals/>
  19. Pujari D. Green and competitive: influences on environmental new product development performance / D. Pujari, G. Wright, K.Peattie // Journal of Business Research. – 2003. - 56 (8). – pp. 657–671.
  20. Tarnawska K. Eco-innovations – tools for the transition to green economy / K. Tarnawska // Economics and management. – 2013. – Vol. 18 (4). – pp. 735-743.
  21. World Development Indicators 2017[Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://data.worldbank.org/indicator>

Гуменна, Ю.Г. Фінансово-організаційний механізм трансферу зелених інновацій [Текст] / Ю.Г. Гуменна, І.В. Тютюник, Ю.М. Шкодкіна // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. - 2017. - № 2. - С. 26-33.